

tajnost, da so med nama nepremagljivi zadržki“
 Marija Gavrilovna se zgane osupnena ter reče: „Jaz nisem nikdar mogla biti vaša žena!“ . . . „Vem“, odgovori jej tiho, „vem, da ste nekaj ljubili, pa smrt in tri leta žalovanja . . . (Marija Gavrilovna ga pogleda — plavo, žalostno.) Dobra, mila Marija Gavrilovna! ne skušajte mi vzeti poslednjega utešenja: misel, da ste se odločili osrečiti me, ako bi . . .“

„Molčite, pri Bogu, molčite! Vi me mučite.“

„Da, jaz vem, jaz čutim, da bi bili moja, moja, ko bi — ko bi — jaz nesrečna stvar — ne bil že oženjen!“

Marija Gavrilovna je pogledala nanj se začudenjem

„Jaz, sem oženjen“, nadaljuje Burnim, „oženjen že četrto leto, pa ne vem, kdo je moja žena, kje je ona in če jo bom mogel kedaj videti!“

„Kaj govorite?“ vsklikne Marija Gavrilovna. „Kako čudno je to! Povejte dalje! Hočem vam potem jaz povedati Pa povejte skažite mi to milost!“

„V začetku l. 1812“, reče Burnim, „sem hitel v Vilno, kjer je bil naš polk. Pripeljal sem se nekaj pozno zvečer na postajo. Zapovedal sem kakor hitro mogoče napreči konje, ko naenkrat nastane osodepolni metež, in nadzornik in vozniki so mi svetovali, da počakam. Jaz jih poslušam, loti se mi nerazumljiva nemirnost, zdelo se mi je, da me nekdo trese.“

Mej tem ni metež prenehal, jaz nisem strpel, zapovedal sem zopet napreči in se odpeljal naravnost v burjo. Voznik se je nakanil peljati me ob reki, ker bi se dala prikrajšati pot za tri vrste. Bregovi so bili zameteni. Voznik se popelje mimo onega mesta, kjer se je prišlo na cesto, in tako sva zabredla v neznan kraj . . . Burja ni utihnila, zagledal sem luč in velel tja peljati. Prišli smo v vas, v vaški cerkvi je bila luč. Cerkev je bila odbrta, za ograjo je stalo nekoliko sanij, po mostovži so hodili ljudje.

„Semkaj! semkaj!“ zakriči nekaj glasov. Zapovedal sem vozniku, naj me tja popelje.

„Vsmili se me! Kje si se zamudil? reče mi nekdo nevesta bila je omedlela, pop ne ve kaj početi, midva sva bila pripravljena se nazaj peljati. „Pojdi no hitreje!“

Molče sem skočil raz sani in stopil v cerkev, slabo razsvetljeno od dveh ali treh sveč. Deklica sedela je v klopi v temnem kotu cerkve, druga ji jej drgnila senci.

„Hvala Bogu“, reče ta, „Komaj ste prišli! Kmalo bi bili umorili gospodično!“ — Stari svečnik pristopi k meni s vprašanjem: „Ukažete da pričnem?“

„Pričnite! Pričnite, batjuška!“ odgovorim zamišljeno. Gospodični pomagajo vstati. Zdela se mi je neumna. . . Nerazumljiva, neodpustljiva lahkomišljenost. . . ! Stal sem ž njo pred bralno mizo. Svečnik se požuri. Trije možki in hišna so držali nevesto in bili zamaknjeni le v njo.

„Poljubita se!“ rečejo nama. Moja žena obrne proti meni svoje blede lice. Hotel sem jo poljubiti Ona vzklikne: „Ah! ni on! — ni on!“ in padla je v nezavest. Priče vprejo prestrašene v mene oči. Jaz se obrnem

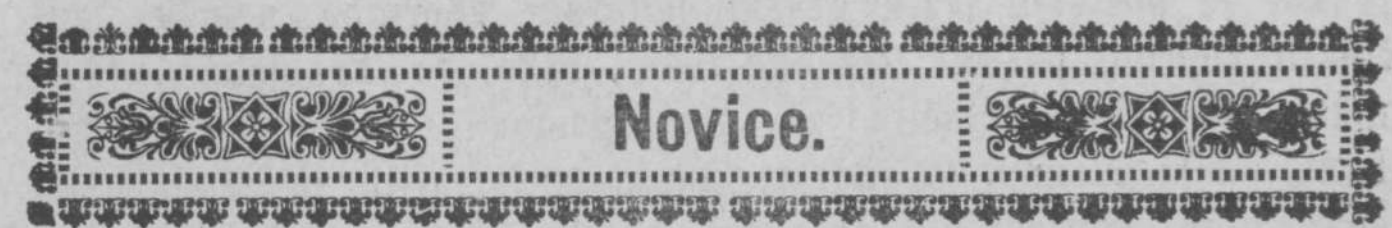
grem iz cerkve brez vsacega zadržka. Skočim k vozu in zakričim: „Naprej!“

„Moj Bog!“ zakriči Marija Gavrilovna, „in vi neveste, kaj se je zgodilo z revno vašo ženo?“

„Ne vem“, odgovori Burnim, „ne vem, kako zovejo vas, kjer sem se poročil, ne pomnim s katere postaje sem se odpeljal. Takrat sem se tako malo brigal za ta moj pregrešek, da sem prišedši iz cerkve zaspal in se zbudil še le drugi dan, že na tretji postaji. Sluga, ki je bil takrat z menoj, umrl je na potu. tako, da nisem imel niti upanja zvedeti o tej, katero sem tako grdo zapustil in katera je sedaj tako kruto maščevana!“

„Moj Bog! moj Bog!“ reče Marija Gavrilovna ter zgrabi njegovo roko, „tako, to ste bili vi!? In vi me ne poznate?“

Burnim je obledel in se vrgel k njenim nogam

Novice.

— Cesarja god. Tiho sicer, vendar nad vse slovesno so avstrijski narodi dne 4. t. m. praznovali cesarjev god. V ljubljanski stolni cerkvi je bila ta dan slovesnamaša, isto tako so bile maše v vseh drugih krajih.

— Cesarice Elizabete ustanove. V smislu blagih načel, ki so vedno vodila pokojno cesarico Elizabeto, je direktorij zaveze slovenskih učiteljskih društev sklenil ustanoviti tri cesarice Elizabete ustanove po 50 gld in sicer eno za Kranjsko, eno za Štajersko in eno za Primorsko. Ustanovna glavica se dobi potom prostovoljnih darov slovenskega učiteljstva. Ustanove so namenjene učiteljskim sirotam.

— Naša cesarica Elizabeta se imenuje mala knjižica, katero je izdal jako podjetni in marljivi knjigotržec Ivan Bonač v Ljubljani, o priliki grozne smrti, ki jo je vzročila poklenska roka. — Sestavil jo je Fran Nedeljko in je zaljšana s številnimi podobami in stane 12 kr. —

— Imenovanja v učiteljstvu. Definitivnimi učitelji-cami so imenovane začasne učiteljice Elizabeta Klemenčič v Dobrničah, Ema Žerjav na Breznici, Karolina Klemenčič v Škocjanu, Pavla Brezovšek v Trebelnem in Magdalena Pezdirec v Črnomlju. Definitivnimi nadučitelji so imenovani učitelji Fran Luznar na Primskovem, Fr. Rojina v Šmartnu pod Šmarno goro in Fr. Raspotnik v Vodica. Nadučitelj v Slavini Fr. Punčuh je premeščen v Tomišelj, učiteljica Ana Praprotnik z Iga na Primskovo, učiteljica Kristina Schuller iz Boh. Bistrice v Šmartno pod Šmarno goro, učiteljica Ivana Hromec iz Šenčurju v D. M. v Polju. učiteljica Ana Zarnik iz Srednje vasi v Škocijan, učitelj Jakob Slapar iz Zaloga v Radeče, učitelj Josip Rakovšek iz Kobarida k sv. Duhu v krškem okraju, učiteljica Ida Mally iz Predoslja v Šenčur in učiteljica Ivana Piller iz Pestoijne na Ig.

— Zlatomašnik. Pri sv. Ivanu v Trstu je dne 2. oktobra župnik Ivan Treven daroval zlato sv. mašo.

— V Črnučah so dne 27. septembra slovesno blagoslovili novo šolsko poslopje.

— Novo postajališče na dolenjski železnici. Na željo občine Trebnje se ustanovi mej postajama Trebnje in Mirna peč pri čuvajnici št. 13 novo postajališče za osebni promet.

— **Usposobljenostni izpiti** za obče ljudske in meščanske šole začno pri ljubljanski izpraševalni komisiji dne 7. novembra t. l. Prošnje je predložiti do 1. novembra.

— **Šolske takse v Istri.** Dež. odbor istrski je razposlal vsem občinam v Istri okrožnico, s katero naznanja, da so odpuščene šolske takse za l. 1897—1898 in sicer tako za prvi, kakor tudi za drugi tečaj tega šolskega leta, za prvi tečaj 1898—1899 pa da so znižane takse za tretjino to je za 2 gld.

— **Nesreča.** V Gorici sta se dva učenca ondotne slovenske kmetijske šole igrala z revolverjem. Ta se je sprožil in krogla je ubila enega igrajočih se učencev.

— **Umrl** je po dolgem bolehanju v Ljubljanskem Leoninum bivši župnik višnjegorski Matej Kljun v starosti 41 let.

— **Cvet v oktobru.** Na vrtu cerkovnika v Gornji Besnici nad Kranjem se nahaja jablana, ki je ravnokar v najlepšem cvetju.

— **Na Primskem pri Kranju** so dne 6. oktobra slovesno blagoslovili novo šolsko poslopje.

— **Poslovni jezik kranjske notarske zbornice.** Kakor je poslovni jezik graške notarske zbornice nemški, galiških zbornic poljski, tržaške laški, tako je kranjska odvetniška zbornica določila za svoj poslovni jezik slovenščino. Ljubljanski Nemci so radi tega mnogo pisarili in glej, našli so ž njimi soglasujoča srca pri predsedstvu graškega nad sodišča. To si je dovolilo notarski zbornici naročiti, da mora vsa svoja naznanila razglašati pred vsem v nemškem jeziku. Radi tega je dr. Ferjančič interpeliral v drž. zboru. Notarska zbornica bo seveda višjesodni ukaz vrgla v kos, ker jej višje sodišče glede poslovnega jezika sploh nima ničesar ukazovati.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu septembru 1898 je 114 strank uložilo 26 613 gld. 62 kr.; 77 strank vzdignilo 17 440 gld. 70 kr.; 23 strankam se je izplačalo posojil 13.070 gld.; stanje ulog 521.346 gld. 83 kr. denarni promet 79.179 gld. 59 kr. Ravnateljstvo mestne hranilnice v Radovljici, dne 1 oktobra 1898.

— **Nadzorovanje kmetijske-kemičnega poskušališča.** Dvorni svetnik v poljedelskem ministerstvu dr. Meiselj je 27. septembra pregledal kmetijsko-kemično poskušališče kranjske kmetijske družbe ter se je o njega uredbi jako povoljno izrekel.

— **Shod avstrijskih zdravniških zbornic** bo 10. oktobra v Dvoru. Kranjsko zdravniško zbornico zastopal bo na tem skodu primarij dr. Gregorič.

— **Rekurzi primorskih posojilnic.** Primorska vlada je zadnje leto začela slovenskim posojilnicam braniti, da sprejemajo hranilne vloge tudi od nedruštvenikov. To postopanje je bilo popolnoma nezakonito, a vzlic temu osrednja vlada dozdej ni rešila podanih rekurzov. Zadnjič so radi teh rekurzov slovenski poslanci intervenirali pri ministerstvu in dosegli ugodno rešitev rečenih rekurzov.

— **Sedemnajst milijonov strani.** Pred kratkim je izšel zelo poučen statističen izraz, iz katerega je razvidno, da štejejo knjige, ki so po vsem svetu izšle tekom jednega leta, vsaj 17 milijonov strani. Ako bi kdo znal vse jezike sveta, bi moral prečitati vsak dan nekaj nad 45.000 strani, da tekom leta prebere, kar je bilo natisnjeno. Časniki niso všteti v ta izkaz. Po odstotkih pride od teh 17 milijonov strani na posamezne dežele: na Francijo 23, na Angleško 22, na Nemčijo 19, na Italijo 6, na Špansko 4, na Rusijo 4, na Švedsko 3, na Norveško 3, na Grško 3, na Portugalsko 2, na Nizozemsko 2, na Avstro-Ogersko 2, na Dansko 1, na Ja-

ponsko 1, na Kitajsko 1, na Rumunsko $\frac{1}{2}$ in na Turčijo $\frac{1}{2}$ odstotka.

— **Hitra kazen.** Angleški poštni minister vojvoda Norfolk je pred nekaj dnevi prišel v mesto Hampshire na brzojavni urad in je izročil službujoči telegrafistinji brzajavko, da jo odpošlje. Gospodičina je bila menda slabe volje, kar se pri poštaricah in telegrafistinjah prav pogostoma primeri, kajti prebravši brzajavko, jo je vrnila ministru in rekla: Podpišite svoje ime. Minister: Saj je že podpisano. Telegrafistinja: Ne norčujte se. Norfolk je ime jedne grofinje, ne Vaše. Sicer pa kakor hočete. Če ne podpišete, pa ne odpošljem brzajavke. Minister se je priklonil, je spisal drugo brzajavko in jo vročil telegrafistinji z besedami: To je uradna brzajavka. Zanj ne plačam nič. Odpošljite jo takoj. Jezična gospodična je bila hudo presenečena, ko je čitala: Generalnemu poštnemu uradu v Londonu Gospodična, ki je sedaj pri brzajavnem uradu v Hampshiru v službi, se vede proti občinstvu predrano. Ukazujem, da jo takoj odpustite iz službe. Poštni minister Norfolk. Zdaj je seveda telegrafistinja jela tarnati, jokati in prositi, a pomagalo ni nič. Tako se nauče poštarice in telegrafistinje tiste uljudnosti, katero tudi pri nas na Slovenskem prav čisto pogrešamo.

— **Pravosodje v Grenlandiji** je urejeno prav preprosto. Načelniki dvaujstih pokrajin, v katere je obljudeni otok razdeljen, so tudi sodniki. Vsaka pokrajina ima svojo blagajno, iz katere se podpirajo siromaki in jedna prvih in najtežjih kaznij je, da izgubi obsojenec pravico do podpore iz te blagajne. Druga kazen je, da se obsojenec izključi od občnih poedin o Božiču in na kraljev rojstni dan, katere se prirede na kraljeve stroške. Ta kazen se smatra za jako sramotno. Nadaljna kazen je prepoved, obiskovati prodajalne. V vsakem kraju je samo jedna prodajalna in ta je državna, ker je vsa trgovina monopol. Za Grenlandkinjo je največje veselje, obiskovati te prodajalne in zato je silno nesrečna, če jej to prepovedo, še nesrečnejša pa, če jej odrežejo lase, kar je najhujša kazen. Zaprt ni bil v Grenlandiji še nihče. Tam sploh zaporov nimajo, a vzlic temu je bilo v 10 letih v celi deželi le 180 obsodb.

— **Ljudski sovražnik.** Slabe nasledke, katere proužroči redno uživanje bobove kave v mnogih družinah, posebno na živce in delavnost srčnih mislic, jo od odličnih zdravnikov in učiteljev zdravilstva tako natančno in prepričevalno dokazano, da dandanes vsaki človek sam lahko to previdit in presojat zamore. Ker te slabi nasledki ravno zadnja leta kažejo, da uživanje bobove kave pripelje do zmešnjavo živcev, mrtvoudnosti (kap), se mu po pravici lahko reče, ako še pomislimo, da mnogo milijonov denarja za njega v inozemstvo gre, ljudski sovražnik. Če toraj katera gospodinja misli, ker je zdaj bobova kava nekaj ceneje, da jo mora kupiti, da kaj boljši zajutrek pripravi, tako se dvojno moti. Bobova kava je pač dvomljiv užitek, kateri se je iz navade k nam urinil. Ako bi bobovo kavo katerem prvokrat piti dali, bi mu gotovo dolgo časa ne ugajala, kar pri malih otrokih prav dobro opazujemo, Najhujše je pa nevarnost za zdravje. Ali ni toraj skrajni čas, da se to na bolje obrne, kar se zdaj lahko, ceno in primerno zgodi? Stotisoč družin je to vže v blagor svojih izdatkov tudi storilo z upeljavo Kathreiner-Kneippove sladne kave, katera kot najboljša primes k bobovi kavi, njene slabe lastnosti odstranja, kakor tudi iz zdravstvenega stališča, da se kar čisto sama porabi. Kar se je toraj v mnogih družinah z najboljšim uspehom storilo, zakaj bi se toraj to v korist vsake družine povsod ne upeljalo? Žalibog, da pri tej robu tudi spekulacija izkorišča svoj dobiček z upeljavo malovredne ponarejave. Mi smo že mnogokrat svarili kupovalce in vsled tega vsaka hišna gospodinja dobro pazi, da kupi izvirne zavoje, kateri nosijo ime Kathreiner in podobo župnika.